

Humentas contra Latke : care e mai bun si frumos ?

La ce bun sa bati apa in piua si sa despici firul in patru ? Dezbaterea despre problema cruciala si existentiala a superioritatii latke contra humentas ne dovedeste clar si limpede (diferenta de nuanta intre cele doua adjective este esentiala !) ca da, concizia nu este intotdeauna o virtute, dimpotriva, este seaca si pe undeva, rateaza sensul, iar subiectul este total irelevant, vive la rose !, important este cum vorbești despre nimic. Cand eram copil, tata ma invita sa numesc 5-6 cuvinte disparate, pe care el, rabin si orator, se amuza sa le impleteasca intr-o naratiune care suna absolut rational, cu miez si talc. Suna...

Cum ma cert cu mine insami, lipsindu-mi un partener la duel, aparand humentas fata de latke si vice-versa pretinde o anumita dibacie, pentru ca sagetile sa nu porneasca in sens invers sau aiurea. Dar sagetile sunt moi si inmuiate in ulei si gem de prune, in plus si la urma urmei, nu poti compara mere cu pere si nici latke cu humentas. Si totusi...

Latke – numit *kezli* la noi in casa, habar n-am de ce si de unde vine, pe google nici urma de *kezli*, parca nici nu ar exista ! Eppur si muove, *kezli* sferaie in ulei, rotund si plat, din viermisorii de cartofi, crocant la suprafata, moale in interior, un deliciu !

Ceea ce google si lumea intreaga ignora este ca un grup de cercetatori istorici, etnologi si bucatari au descoperit in incaperea care adapostise arhivele comunitatii evreilor din Timisoara, Str Gheorghe Lazar, (arhive care, daca au existat vreodata, au disparut cu desavarsire), o foita de pergament cu cateva

randuri scrise cu litere care aduceau a alef-beit. Dupa ani de zile de descifrare migaloasa, asemenea lui Arhimede care a sarit din cada plina de apa si a alergat pe strazile Siracuzei gol-golut tipand *Eureka*, cercetatorii timisoreni au alergat pe Corso tipand *Kezli, Kezli*, am gasit reteta-muma !!! Discretia tipic timisoreana ne interzice sa poposim asupra tinutei lor vestimentare. Descoperirea era epocala : nu *gromperekichelcher* (Luxemburg), nu *draniki* (Belorusia), nu *gamjajeon* (Corea), nu *Reibekuchen* (Germania) si nici macar *Latke*, ci *Kezli* e sorgintea tuturor, originalul, produs al geniului timisorean. Si cum ar putea fi altfel ? Unde sare uleiul mai sus, mai arzator, unde picura grasimea mai aprig decat din slanina intepata si parjolita la foc pe malul apei la Sag ? Niciunde altundeva pe tot mapamondul. Doar pe malul Begheului putea sa nasca ideea de a scalda cartofi in ulei, precum langosii, care, fapt universal cunoscut, sunt cei mai gustosi din lumea asta. Quod erat demonstrandum.

Humentas provine de pe undeva din beciul Evului Mediu german, o ghiulea triunghiulara si tepoasa, incomparabila cu rotunjimea senzuala a latke-kezli timisorean. Buzunarele sau urechile ticalosului Haman, pfui-pfui, le inghiti o data pe an, cu latke-kezli te delectezi cat de des si cat incapa !

Ca sa nu incurc sagetile si sa ma impung cu una-alta daca schimb tabara, arunc manusa. **Indrazneste cineva sa sustina contrariul ?**   *Getta*

Marea controversa : Latkes contra Humentas

Din 1946, in fiecare an, la o universitate americana reputata are loc o dezbatere publica in care minti iluminate se infrunta pentru a decide superioritatea latkes asupra humentas si vice-versa. Pana in ziua de azi nu s-a ajuns la un rezultat concludent.

Redactia asteapta argumente de orice fel pentru a transa dilema.

http://en.wikipedia.org/wiki/The_Great_Latke-Hamantash_Debate

<http://www.youtube.com/watch?v=yi3vaFFsOcI&feature=related>

De ce mancam Humentas de Purim

Humentas sunt prajituri triunghiulare umplute cu mac sau nuci sau gem de caise. Cuvantul vine din germana, *Mohntaschen*, buzunare sau pungi cu mac, numele unei prajituri traditionale germane, cuvânt adoptat in idis ca *hamantaschen*, de unde asociatia cu numele lui Haman, nemernicul din *Povestea Esterei*.

Interpretarile sunt multiple :

Buzunarele lui Haman erau pline de bani de mita.

Haman purta o palarie cu trei colturi.

In Midrash, Haman e descris invins si umilit, cu urechile ciopartite (prajiturile poarta in Israel numele de *oznay Haman*, urechile lui Haman).

Cele trei colturi ale prajiturii amintesc de cei trei patriarhi, Abraham, Isac si Iacob, care i-au da putere Esterei.

Un lucru e cert: razbunare mai dulce nu exista.

N.Red.